

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

IZŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Split

ZUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ.

Sokolska župa Split održala je od 10. januara do 8. februara o. g. župski prednjački tečaj, u koji su poslala svoje članove i članice društva: K. Sućurac, Baškovoda, Omiš-Kutleša, Lokva-Rogoznica, Sućurac, Trilj, Sinj, Sestanovac, Jesenice, Komiža, Solin po jednog člana; Klis, Dugiraj, Sutivan,

prvi izlet u Solin, gde su polaznici razgledali novi Sokolski dom i prisustvovali akademiji, koju je toga dana priredilo Sokolsko društvo Split. U nedelju dne 17. januara pošli smo svi na stare solinske iskopine, gde je br. prof. Roca održao jedno vrlo zanimivo predavanje o postanku, značenju i propastima Solina. Tumačio je također i iskopine, koje su tamo pronađene. Dne 24. januara pošli smo tenderom, koji

Predavači i slušaoci župskog prednjačkog tečaja u Splitu

Lušić, Hvar, Igrane po dva člana; a društvo Split tri člana i tri članice; u svemu 25 članova i 4 članice.

Tečaj otvorio je vršioc načelnčke dužnosti brat Fran Lhotsky lepiim uvodnim govorom.

Naročita se pažnja posvetila anatomiji, fiziologiji i prvoj pomoći, te su svi tečajnici učinili »samaritanski ispit« pred posebnom komisijom. Bratu dr. Arambašinu neka bude i ovde izrečena hvala na ustrajnom i požrtvovnom radu.

Najveći broj sati (130 do 240) imao je brat Fran Lhotsky, koji je bio i voda celog tečaja. U njegovim predavanjima kao i praktičnom vodstvu isticao se dobar i iskusen teoretičar i praktičar, a osobita je pažnja bila posvećena gimnastičkim igrama, a naročito odbojci, koju su svi polaznici zavoleli i obećali, da će je odmah po svojim društvima početi igrati.

Osim brata Lhotskyja, predavao je batine i čunjeve br. Lovrić Lav, koji je sa mnogo truda nastojao da polaznike zainteresira za ove dosta zanemarene grane.

U nedelju dne 10. januara bio je

je ustupila vazduhoplovna komanda u Divuljama, i to najpre u Trogir, gde su se pregledale sve znamenitosti tog starog grada. Tumačem bio je opet br. prof. Stj. Roca. Iz Trogira odvezli smo se u Divulje, gde su nam bili tumači gg. oficiri, pokazavši nam razne vrste letelih aparata. Iz Divulja provezli smo se kaštelanskim zalivom i povratili se uvečer u Split. U nedelju 31. januara odvezli smo se željeznicom na Klis, gde smo razgledali ovu znamenitu staru tvrđavu. Predavač i tumač i ovde bio je br. prof. Stj. Roca. U nedelju 7. februara pregledali smo sve znamenitosti arheološkog i etnografskog muzeja u Splitu i bansku galeriju slika. Tumačio je i opet br. prof. Stj. Roca, koji nam je uopće posvetio mnogo brige i pažnje. Voda svih ovih izleta bio je brat Fran Lhotsky, vršioc načelnika župe i voda tečaja.

U nedelju u 15 sati bila je priredena gimnastička priredba, na kojoj su polaznici tečaja nastupili sa naučenim prostim vežbama za slet u Pragu. Sama izvedba bila je vrlo dobra, iako je bilo nekoliko vežbača, koji su vežbali po prvi put.

Sokolsko društvo Split odvezbalo je »Ritmiki valse«, »Vežbe duha i tela« i »Ritmiki proste vežbe novoga oblika«, te je pokazalo svoj veliki napredak na polju modernog uzgoja tela. Polaznici tečaja bili su izvedbom oduševljeni.

Uvečer priredilo je starešinstvo župe oproštajno veče. Starešina župe br. dr. Mirko Buić pozdravio je sve polaznike tečaja i održao im lep govor o dužnostima prednjaka i o velikoj ulozi, koju oni treba da izvrše u svojim društvima. Zahvalio se i svim predavačima, koji su se mnogo žrtvovali, da ovaj tečaj što bolje uspije.

Sam tečaj započeo je lečničkim pregledom svih polaznika te su svi pronađeni zdravim i sposobnim za vršenje svih napora koje na njih stavlja ovaj tečaj.

Radilo se je svaki dan od 8—12 i od 15—19 sati.

U tečaju predavali su se sledeći predmeti: Redovne vežbe 24 sata (br. Fran Lhotsky); proste vežbe: a) teorija 12 sati, b) praksa 28 sati (br. Fran Lhotsky); vežbe s batinama 4 sata (br. Lav Lovrić); vežbe s čunjevima 8 sati (br. Lav Lovrić); gimnastičke igre 18 sati (br. Fran Lhotsky); vežbe na spravama: a) teorija 12 sati (br. Fran Lhotsky), b) praksa 12 sati (br. Fran Lhotsky); metodika telesnog vežbanja 6 sati (br. Stipe Vrdoljak); laka atletika 20 sati (br. Buratović Ivo); organizacija Sokolstva 8 sati (br. A. Maričić); istorija gimnastike i Sokolstva 6 sati (br. Petar Mrklič); prosvetni rad 20 sati (br. dr. M. Buić i prof. Stjepan Roca); anatomija, fiziologija i prva pomoć 20 sati (br. dr. Arambašin); dečja gimnastika 18 sati (br. Bogunović D.); izleti i vežbe na terenu 24 sata (br. Lhotsky i Stj. Roca). Svega je bilo 240 sati.

Kako je većina polaznika bila iz novooosnovanih društava te je mnogima i sam sistematski naš rad bio gotovo posve nepoznat, to se rad morao udesiti tako, da se je najveća pažnja posvećivala redovnim vežbama prema novim zapovedima, određenim po načelništvu Saveza, i prostim vežbama i to: teoriju prostih vežbi, kao i naučavanju propisnih vežbi za slet u Pragu.

Naročita se pažnja posvetila lakoj atletici, koju je predavao br. Ivica Buratović, jugoslovenski prvak u više disciplina iz Zagreba. Svojom svestranošću i praktičnim pokazivanjem znao je zainteresirati sve polaznike, pa se stalno nadamo, da ćemo moći sada da ustrajnim radom krenemo u tom smeru napred.

Ideološkoj strani kao i organizaciji Sokolstva te istoriji gimnastike i Sokolstva pa metodici posvećeno je bilo mnogo pažnje i svi predavači braća: dr. M. Buić, prof. Roca, A. Maričić, Mrklič i Vrdoljak, nastojali su da im dadu sve što im kao budućim prednjacima treba znati.

U ponedeljak razdelio je brat Fran Lhotsky razne korisne i potrebne knjige,

koje je darovao Higijenski zavod, odeljenje za socijalnu politiku i narodno zdravlje Primorske banovine u Splitu za propagandu higijene po našim mestima.

O polasku tečaja izdano je svakom tečajniku uverenje od strane starešinstva župe, time da imaju u ruku

od 2 meseca da se prijave za polaganje društvenog prednjačkog ispita.

Nadom, da će ovaj prednjački tečaj doneti koristi svim polaznicima, a preko njih napretku naše župe, želimo, da se omogući starešinstvu župe održavanje što više ovakvih uspešnih tečajeva! Zdravo! — Stari Soko.

Župa Zagreb

SOKOLSKO ČETA MAŠIĆ.

U zagrebačkoj župi ističe se naročito rad sokolske čete Mašić. Svakako je to jedna od retkih četa, koja je

te bila je jedna od najuspešnijih, dobivši zasluženo priznanje. U lepim narodnim nošnjama, 6 sestara i 12 braće nastupa sa skupinskim vežbama po narodnim motivima. Vežbe je sastavila poznata sokolska radnica sestra Mara Hajekova. Trebalo bi svakako te vež-

Članovi i članice Sokolske čete Mašić

svoju sokolsku dužnost ozbiljno shvatila, a dobri rezultati toga rada već se pokazuju u svakoj zgodni. Tako n. pr. na natecanju četa zagrebačke župe četa postizava prvo mesto. Na 1. decembra nastupa na akademiji Sokolskog društva Nova Gradiška i tačka ove čete

be umnožiti i za ostale čete. Najveću hvalu zaslužuje za napredak čete njeni voditelji brat Basarić i sestra Vujanović.

Samo tako napred! Pokažite svima, da sokolskom radu ima i te kako mesta na našem selu. — ić.

ZAJEDNIČKI ODBOR ZAGREBAČKIH SOKOLSKIH DRUŠTAVA.

U gradu Zagrebu ima danas pet sokolskih društava s više hiljada članova. Ovo veliko proširenje Sokolstva nužno izazivlje potrebu, da saradnja između tih društava u istom gradu bude što intimnija i da veza između njih bude što čvršća. Osim toga župa mora voditi brigu oko svih 130 jedinica podjednako, pa ne može da se naročito bavi specijalnim interesima i zadacima, koji čekaju zagrebačko Sokolstvo.

U tu svrhu dala je župska uprava inicijativu da se sastavi jedan odbor, koji bi na se preuzeo vršenje gornjih zadataka, pa je dne 14. februara održana sednica izvršnih odbora svih pet društava kao i delegata župske uprave,

te je zaključeno osnivanje »medudruštvenog odbora zagrebačkih sokolskih društava«. Taj odbor vršiće svoju zadaću na temelju ovlasti dobivenih od društvenih uprava, a u njegovu nadležnost spadati: da održaje veze i kontakt između sokolskih društava u gradu Zagrebu; da provodi zajedničke akcije od općeg interesa za zagrebačko Sokolstvo; da reprezentuje zagrebačko Sokolstvo kao celinu prema vani; da rukovodi akcijom oko širenja Sokolstva u gradu Zagrebu. Odbor je sastavljen od izvršnih odbora svih zagrebačkih sokolskih društava, t. j. od starešine, tajnika, načelnika, prosvetara i blagajnika, odnosno njihovih zamjenika, te izaslanika župe. Odbor će birati stalnog predstavnika i tajnika. Iz-

PROF. BOGOLJUB KREJČIK (Beograd):

Radio-tečaj češkog jezika

(Nastavak.)

Dvadeseti čas.

(Na Beogradskom radiu u petak 11. marta 1932. u 17 časova.)

Imenice V. vrste.

Po ovoj vrsti menjaju se imenice srednjega roda koje se u prvom padežu svršavaju na -mě a u drugom padežu jednine imaju -mene.

brimě = brene; plemě = pleme; slēmě = slēme; temě = teme; výmě = vime; písmě = slovo; símě = seme i t. d.

Sve ove imenice menjaju se po tipu rámě:

Sg. nom., gen., vok. rámě
gen. ramene
dat., lok. ramení
instr. ramenem

Pl. nom., ak., vok. ramena
gen. ramen
dat. ramenům
lok. ramenech
instr. rameny

Sve ove imenice imaju još oblike na -eno: plemeno, semeno, temeno, výmeno, písmeno i t. d.

Po ovoj vrsti menjaju se i imenice srednjega roda, koje se u prvom padežu jednine svršavaju na -ě, (-e), a čiji se drugi padež svršava na -ěte, (-ete)

ptáče = ptiče; holoubě = golubče; house = gušče; lvíče = lavče; hřibě = ždrebe; jehně = jagne; štěně = štene; kůzle = jare; vnuče = unuč; děvče = devojče; nemlůvě = odojče; dvojče = bliznac; zvíře = životinja; koště = metla; poupě = pupoljak i t. d.

Sve ove imenice menjaju se po tipu kuře:

Sg. nom., ak., vok. kuře
gen. kuřete
dat., lok. kuřeti
instr. kuřetem

Pl. nom., ak., vok. kuřata
gen. kuřat
dat. kuřatům
lok. kuřatech
instr. kuřaty

Ovim bi završili sve ono što je najglavnije o imenicama o češkom jeziku, ali moramo da napomenemo, da nam vreme ne dopušta da predemo još -ve one izuzetke kojih ima dosta i koji su neki put toliko brojni da čine vrste za sebe. Ipak, ono što je najglavnije, prešli smo i ako se bar i ovo nauči što se tiče imenica u češkom jeziku biće za svakog početnika sasvim dovoljno.

Muzika u kući.

Gospođica Manja uređuje sebi svoj muzički kutić. Hoće da namesti na klavir poprsje nekog slavnog muzičara.

„Šta misliš?“, pita Manja svoga brata „treba li tamo da metnem Dvoržaka ili Smetanu?“

„Svakako Smetanu, on je bio gluv!“, odgovori joj brat.

Neznámá slovíčka:

Hudba = muzika; zařizovazí = uređivati; hudební = muzički; koutek = kutić; piano = klavír; umístiti = smestiti; poprsí = poprsje; bista; hudebník = muzičar; ptáti se = pitati; tam = tamo; dáti = dati; nebo = ili; rozhodně = svakako; ten = taj; hluchý, -á, -é = gluv, -a, -o.

Hudba v domě.

Slečna Máňa si zařizuje hudební koutek. Nad piano si chce umístit poprsí některého slavného hudebníka.

„Co myslíš?“ ptá se Máňa svého bratra, „mám si tam dát Dvoržaka nebo Smetanu?“

„Rozhodně Smetanu, ten byl hluchý!“ odpověděl jí bratr.

Brat prof. Bogoljub Krejčik

Otázky.

Co si zařizuje slečna Máňa? Co si chce umístit nad piano? Co se ptá Máňa svého bratra? Co odpověděl její bratr?

Češke řeči koje su slične po obliku našim rečima a imaju drugo značenje:

Propast = ponor, jaz; protivný = mrzak, odvratan; proud = struja; prsí = zemlja crnica; prší = daždi, pada kiša; raditi = savetovati; rada = savet, veče, savetnik; radnice = većnica; rakev = mrtvački sanduk; ráznost = odlučnost; rázný = odlučan; řeč = jezik, govor; řečnik = govornik.

Dvadeset i prvi čas.

(Na Beogradskom radiu u utorak 21. marta 1932. u 17 časova.)

Pridevi.

1. Malo je čeških prideva, koji bi imali oba vida, određeni i neodređeni.

Češki se može reći samo: dobrý, dobrá, dobré, dok u našem jeziku ima dva vida: dobar, dobra, dobro i dobri.

Što se tiče prisvojnih prideva na -ív, -ova, -ovo i -in, -ina, -ino imaju naravno i u češkom jeziku samo neodređeni vid kao i u našem. Veli se dakle samo: králův, králůva, královo. Prisvojni pridevi na -i, -ský (u našem jeziku -ji, -ski) imaju i u češkom jeziku samo određeni vid: boží, boži, boží = božji, -a, -e.

2. U češkom ima prideva, koji u prvom padežu jednine za sva tri roda imaju jedan oblik: národní, národní, národní = narodni, -a, -o; ili pěší, pěší, pěší = pešački, -a, -o.

Najzad treba naglasiti, da u prvom i drugom stupnju (komparativu i superlativu) imaju pridevi u češkom jeziku (u prvom padežu) samo jedan oblik za sva tri roda: milejší, milejší, milejší = miliji, -a, -e; nejmilejší, nejmilejší, nejmilejší = najmiliji, -a, -e.

Jedna veterinarska.

„Gospodine veterinaru, jeste li sigurni, da bi ste umeli svaki slučaj veterinarske prakse da rešite pravilno?“ pitao je jedan gospodin g. veterinar.

„Nadam se, za celo, ne sumnjam...“

„Onda mi odgovorite, molim, na ovo pitanje: Zamislite, da ste dobili konja — kako bi ste mu izlečili bolestan zub, vodeći računa o poslovi: Poklonjenome konju ne gledaj u zube!?“

Neznámá slovíčka:

Zvěrolékař = veterinar, marveni lékař; dovesti = umeti; každý, -á, -é = svaki, -a, -o; připad = slučaj; správně = ispravno; rozhodnouti = rešiti; doufat = nadati se; zajisté = zbilja; nepochybovatí = nesumnjati; zodpovědětí = odgovoriti; otázka = pitanje; představití sí = predstaviti sebi; zamísliti; dostati = dobiti; ošetřovatí = lečiti; chorý, -á, -é = oboleo, -la, -lo; hledě = vodeći računa; přísloví = poslovica; darovaný, -á, -é = poklonjen, -a, -o; koukati = gledati.

Jedna zvěrolékařská.

„Pane zvěrolékaři, jste si jist, že byste dovedl každý případ zvěrolékařské praxe správně rozhodnouti?“ zeptal se jeden pán zvěroléka.

„Doufám, zajisté, nepochybují...“
„Tak mi zodpovězte, prosím, tuto otázku: představte si, že byste dostal koně — jak byste mu ošetřil chorý zub, hledě k přísloví: Darovanému koni nekoukej na zuby!“

Otázky.

Co se zeptal jeden pán pana zvěrolékaře? Co na to odpověděl zvěrolékaře? Jak zněla otázka, na kterou ten pán chtěl odpovědět od pana zvěrolékaře?

Češke řeči koje su slične po obliku našim rečima a imaju drugo značenje:

Roh = ugao, čošak; rok = godina; rov = grob, humka; rozdíl = razlika; rožhod = rastianak; rozjářiti = rasvetliti; rozloha = prostor; rozměr = dimenzija; rozpor = raspra, nesuglasica; rušiti = smetati; zbyti = ostati; sednice = soba (gde se sedi); salon; selanka = idila; shoda = sporazum; slšný = krasan; slšnost = lepota; krasota; sloha = strofa, křtica; slovo = reč.

(Nastavice se.)

